

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit - "Pääoma-, markkina- ja rahaprosessien hallinta"

- tarkoittavat organisaation vakavaraisuuteen, pääomien riittävyyteen ja rahaprosessien toimivuuteen liittyviä epävarmuuksia, joilla voi olla positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia pääomien riittävyyteen, maksuvalmiuteen sekä kannattavuuteen. Taloudelliset riskit voivat johtua muutoksista esim. pääomien saatavuudessa ja rakenteessa, valuuttakursseissa ja koroissa.

1. Maksuvalmius

P: Organisaatiolla on luotettavaan taloudelliseen raportointiin perustuva maksuvalmiuden hallintasuunnitelma. Varojen sijoittamisessa on huomioitu organisaation maksuvelvoitteiden ajoittuminen ja lisäksi käteisvaroja on myös helposti irrotettavissa yllättäviä tarpeita varten. Varojen sijoittamisessa on huomioitu vastapuolen luotettavuuden lisäksi velkojen korkokannat, jolloin tältä osin pystytään suojautumaan myös korkotason muutoksilta. Organisaatiolla on myös neuvoteltuna valmiiksi rahoitusratkaisuja erilaisten yllättävien tilanteiden varalta.

N: Likviditeetin hallinta ei ole suunnitelmallista, jonka seurauksen myös maksuvalmiuden ylläpito vaikeutuu. Organisaatio joutuu likviditeetin turvaamiseksi hätäratkaisuihin, jolloin myös kustannukset nousevat. Ylimääräisten käteisvarojen sijoittamisessa ei ole huomioitu erääntyviä maksuvelvoitteita riittävästi esim. sen vuoksi, että on haettu liian yksipuolisesti vain hyvää korkotuottoa ja varoja ei saada irrotettua ajoissa. Vastapuolen maksukyvyystä ei ole aina luotettavasti varmistuttu.

2. Korkotuotot ja -menot

P: Organisaatio on rahoitussuunnitelma, jossa se on määritellyt toiminnan luonteen kannalta toimivimmat rahoitusratkaisut sekä on selvillä eri rahoitusmuotoihin liittyvistä korkoriskeistä, joiden osalta yrityksellä on selkeä hallinnointi-/suojaussuunnitelma sekä periaatteet. Organisaatio pitää säännöllisesti yhteyttä rahoittajiin etsimällä omaan toimintaansa sopivimpia rahoitusratkaisuja. Organisaatio toimii suunnitelmallisesti eliminoidakseen korkotasojen muutosten vaikutukset toimintaan, tulokseen ja vakavaraisuuteen. Myös käteisvarojen sijoittamisessa huomioidaan korkotuotot ja -menot suhteessa varojen käytettävyyteen.

N: Organisaatiolla ei ole käsitystä erilaisten rahoitusmuotojen korkokustannuksista, jolloin saatetaan päätyä kustannuksiltaan korkeisiin rahoitusratkaisuihin. Rahoitusratkaisut saattavat olla myös liian kiinteitä, jolloin ne eivät ole helposti uudistettavissa taikka eivät muutoin sovi organisaation toimintaan. Ylimääräisiä käteisvaroja saatetaan esim. pitää turhaan matalakorkoisilla tileillä.

3. Valuuttoihin liittyvät riskit

Valuuttariskeiltä suojautuminen

P: Organisaatiolla on sijoitussuunnitelma, jossa se on määritellyt periaatteet valuuttariskiltä suojautumiseen. Valuuttasuojauksia käytetään, jotta voidaan turvata saatavat ja suojaamaan velat. Suojautumisessa yritys pyrkii esim. suunnitelmallisesti kohdistamaan valuuttavelkansa ja saamisensa samoiksi valuutoiksi riskin pienentämiseksi. Organisaatiossa on lisäksi käytettävissä markkinatietoa valuuttakurssien ennusteista ja tätä kautta valuutta-arvojen muutosten vaikutukset organisaation kannattavuuden turvaamiseksi tai parantamiseksi kyetään hyödyntämään. Organisaatiossa analysoidaan suunnitelmallisesti valuuttariskien hallintaan liittyvät riskit, eikä sellaisia spekulatiivisia valuuttariskejä toteuteta, joilla ei ole yhteyttä organisaation toimintaan.

Taloudelliset riskit

N: Organisaatioilla ei ole sijoitussuunnitelma, jossa olisi määritelty periaatteet valuuttariskiltä suojautumiseen. Valuutta-arvojen muutosten vaikutuksia ei etukäteen pohdita, jolloin suojaukset saattavat jäädä tekemättä ja näistä aiheutuu taloudellisia menetyksiä. Organisaatio saattaa myös ryhtyä valuuttaoperaatioihin, joihin sillä ei ole osaamista eikä niihin liittyviä riskejä ole tunnistettu. Valuuttasuojauksen tekemisessä ei esim. ole riittävästi huomioitu eri valuuttojen keskinäisiä riippuvuuksia, eikä ole esim. käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita.

4. Luotonhallinta

a. Vastapuoliriski

P: Organisaatiolla on määritelty periaatteet luotonhallintaan sekä siihen sisältyvään vastapuoliriskin tunnistamiseen ja hallintaan. Asiakkaiden, ja yhteistyökumppaneiden luottokelpoisuus varmistetaan etukäteen. Luotonhallintaperiaatteissa on rajat/limitit erityyppisille luotoille ja asiakasryhmille sekä kriteerit saatavien perimiseksi.

N: Yrityksellä ei ole määritelty luotonhallinnan periaatteita. Luottokelpoisuuden arviointiprosessi tai luottojen/asiakkaiden seurantaprosessi ei ole riittävän kattava ja organisaatiolle tulee menetyksiä asiakkaille tai yhteistyökumppaneille myönnettyistä luotoista tai saamisista taikka mahdollisesti luoton vakuudeksi saatu vakuus ei kata saatavia täysimääräisesti. Luottoriski saattaa toteutua myös siten, ettei perintätoimia aloiteta tarpeeksi nopeasti.

b. Markkinainstrumentteihin liittyvät riskit

P: Korkeiden, valuuttakurssien, osake-, hyödykehintojen taikka muiden arvopapereiden hintojen muutoksen seurauksena organisaatio saa lisätuottoja ja/tai turvaa onnistuneesti markkinaoperaatioilla tulevia saataviaan. Operaatioiden vastapuolten maksukyky ja luottokelpoisuus on riittävän kattavasti arvioitu. Sijoitusten hajauttamiseksi on laadittu ohjeistus ja sijoitusten seuranta on aktiivista.

N: Mainittujen markkinaoperaatioiden perusteella organisaatio kärsii tuottojen ja/tai pääomien menetyksiä joko hintojen epäedullisten muutosten johdosta tai vastapuolen maksukyvyttömyyden seurauksena. Markkinaoperaatioihin liittyvien riskien tunnistaminen ja seuranta saattavat olla myös puutteellista. Sijoitukset saattavat olla sijoitettuna myös liian yksipuolisesti (esim. instrumentti tai vastapuoli).

5. Veroriskit

P: Yrityksellä on selkeä näkemys toimintansa luonteesta sekä siihen kohdistuvasta verotuksesta sekä vaikuttavuudesta. Yrityksellä on toimintamalli verotussäännöksiin jatkuvaan seurantaan, jolloin se pystyy ennakoivasti arvioimaan verotuksen vaikutukset toimintaan ja tulokseen. Organisaatio käyttää tarvittaessa asiantuntijoita reagoidakseen ajoissa verotuksessa tuleviin muutoksiin.

N: Organisaatio ei ole varautunut eikä kykene reagoimaan riittävän nopeasti verotuksessa tapahtuviin muutoksiin esim. kun verokannoissa tapahtuu muutoksia tai tulee ennakoimattomasti uusia veroja, jotka kohdistuvat organisaatioon. Organisaatiossa ei ole kyetty riittävän ajoissa tunnistamaan muutosten vaikutuksia.

6. Taloudellinen raportointi

Taloudellisen raportoinnin laatu

P: Organisaatiolla on määritelty (ja kuvattu) taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit sekä niihin liittyvät keskeiset valvonta- ja kontrollimenettelyt tiedon oikeellisuuden, täydellisyyden ja luotettavuuden varmentamiseksi. Organisaatiolla on käytössä laadukasta raportointia tukevat järjestelmät ja riittävä osaaminen sekä resurssit kirjanpidon ja laskennan toteuttamiseen ajantasaisesti negatiivisten yllätysten välttämiseksi. Lisäksi laskenta ja raportointi tukee kyvykkyyttä reagoida nopeasti esim. kannattavuudessa, myynnissä tai tuotannossa tapahtuviin muutoksiin toteuttamalla korjaavia toimenpiteitä tehokkaasti.

N: Organisaatio ei ole määritellyt tai kuvannut taloudelliseen raportointiin liittyviä keskeisiä prosesseja eikä määritellyt niihin liittyvä valvonta- ja kontrollimenettelyitä tai periaatteita. Organisaation sisäinen ja ulkoinen raportointi ei tule toisiaan eikä johdon päätöksentekoa. Epäluotettava, hidas ja epäolennaisuuksiin keskittyvä raportointi saattaa johtaa siihen, ettei organisaatio ole perillä taloudellisesta tilanteesta eikä havaitse ajoissa kiireellisiä toimenpiteitä vaativia muutoksia toiminnassa.

7. Pääomien hallinta

a. Pääomien ja rahoituksen turvaaminen

P: Organisaatiolla on pääomien hankintaan liittyvä suunnitelma siitä, miten se hankkii varoja toimintansa aloittamiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelmassa on huomioitu perustajien ja sidosryhmien tarpeet ja mahdollisuudet pääomien sijoittamiseen. Samoin on mietitty, miten ja missä muodossa mahdollisten pääoma- ja/tai muiden sijoittajien sijoitukset pyritään saamaan. Rahalaitosten ja vastaavien rahoittajien suuntaan toiminta on avointa ja säännöllistä sekä heille toimitetaan tarpeen mukaan raportteja taloudellisesta tilanteesta (kaiken perustana ovat toiminnan kannattavuus ja selkeät tulevaisuuden näkymät).

N: Organisaatiossa ei ole laadittu pääomien hankintaan liittyvää suunnitelmaa. Sillä ei ole näkemystä siitä, keneltä/mistä ja kuinka paljon pääomaa tarvitaan toiminnan käynnistämiseen tai kehittämiseen. Varojen saamiseksi saatetaan joutua toimimaan ad-hoc tyyppisesti, jolloin pääomien/rahoituksen kustannukset myös kasvavat. Rahoittajien/sijoittajien silmissä tällainen toiminta saattaa näyttää epäluotettavalta.

b. Vakavaraisuus ja velkaantumisaste

P: Organisaatio on selkeä suunnitelma oman ja vieraan pääoman suhteen pitämiseksi tavoitteen mukaisena. Tämä parantaa kannattavuutta ja antaa organisaatiolle mahdollisuuksia investointien ja/tai yritysostojen toteuttamiseen nopeastikin.

N: Organisaatiolla ei ole selkeää suunnitelmaa oman- ja vieraan pääoman pitämiseksi toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisena ja turvaavana, jolloin omien pääomien vähäisyys voi johtaa velkaantumisasteen kasvamiseen jolloin lisärahoituksen hankinta voi vaikeutua. Kannattavistakin investoinneista voidaan joutua luopumaan. Lisäksi korkokustannukset vieraasta pääomasta nousevat ja rahoituksen jatkaminenkin vaarantuu.

8. Hyödykkeet ja resurssit

a. Energian, veden tms. hinnan ennakoimattomat muutokset ja/tai niitä ei onnistuta viemään myyntihintoihin

Taloudelliset riskit

b. Materiaali-, henkilöstö- tms. kustannukset nousevat odotettua enemmän ja/tai niitä ei onnistuta viemään myyntihintoihin